זון אויפגאנג — 8.12.
זון אונטערגאנג — 4.27.

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדע
פטאבליט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאג

אידישע וואַרט
THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

וועטער:
וואלקנדיק, מילדער

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

Vol. 20, No. 272. Winnipeg, Tues. Dec. 9, 1930. Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג. דינסטאג, י״ט כסלו, תרצ״א.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DEC 17 1930
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

רעגירונג פארלאנגט פון אנענטור קאָנקרעטע פאָרשלאגן

קאנפערענץ ווידער אפגעלייגט ביז קומענדיקן מאָנטאָג

(ספּעץ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך "איטא")

לאנדאן, דעצ. 9 (איטא). — אויף דער לעצטער ויצונג פון דער קאנפערענץ צווישן פארשטייער פון דער בריטישער רעגירונג און דער אידישער אגענטור, האט די רעגירונג פארלאנגט פון דער אגענטור קאנקרעטע פארשלאגן וועגן איר אנטוויקלונג פלאן און איכיגראציע. די קאנפערענץ איז דערפאר אפגעלייגט געווארן ביז קומענדיקן מאָנטאָג, ווען די אגענטור פארשטייער וועלן זיין פארטיק מיט זייערע פארשלאגן.

ועד לאומי וואלן אפגעלייגט

ירושלים, דעצ. 9 (איטא). — דער ועד לאומי האט ווידער אפגעלייגט די וואלן צו דער אסיפת־הנבחרים פון דעצ. 15טן ביז יאנואר 15טן, ווייל די פארהאנדלונגען צווישן דער ספרד׳ישער קהלה און די קאלאניסטן וועגן באזונדערע צעטלאך זיינען נאך ניט פארענדיקט געווארן.

מ. מוסישקין וועט זיין דער ערשטער אויפ׳ן צעטל פון די אלגעמיינע צייטונגן.

—(::)—

לואיס ליפסקי געערט

נויי־יארק, דעצ. 9 (איטא). — א באנקעט לכבוד לואיס ליפסקי, געווען פרעזידענט פון דער אמעריקאנער ציוניסטישער ארגאניזאציע, איז געכטן דורכגעפירט געווארן, צום 30־יאריקן יובילײ פון זיין ציוניסטישער טעטיקייט אין אמעריקע.

ביים באנקעט זיינען געווען הונדערטער פון די פאראייניקטע שטאטן און קאנאדע. באגריסונגען זיינען דערהאלטן געווארן פון פרעזידענט הואוועד, גאווערנאר רוזזוועלט, וויצע־גאווערנאר לעהמאן, דר. .ווייצמאן, פעליקס וואַרבורג און אנד.

סאָוועט רעגירונג פלאנעוועט צו פּראָדוקטיוויזירן 700 טויזנט אידן אין פינף יאר

(ספּעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואַרט" פון "איטא")

מאסקווע, דעצ. 9 (איטא). — נאענט צו נאָך 700 טויזנט אידן וועלן געפינען באשעפטיקונג אויפ׳ן לאנד אין די פאבריקן און אין רעגירונגס דינסט, אדער ווי סובסידירטע סטודענטן, לויט דעם נייעם פינף־יאריקן פלאן צו פּראָדוקטיוויזירן די אידישע מאסן וואס איז דאָ געכטן אנאנסירט געווארן פונ׳ם קאמזעט.

די צאל אידן וואס דארפן פארוואנדלט ווערן אין אינדוסטריעלע ארבעטער אין די קומענדיקע דריי יאר לויט דעם דאזיקן פלאן איז 450 טויזנט.

דער פלאן צייכנט אויך אן די באשטימונג פון 145 טויזנט אידן אין רעגירונגס דינסט, און די קאלאניזאציע פון 65 טויזנט אידן אויפ׳ן לאנד.

דער פלאן זעט פאראויס, אז די אידישע באפעלקערונג פון סאָוועט רוסלאנד זאָל זיין 2,853,000 ביים סוף פונ׳ם יאר 1933, ווען דער לויפנדיקער 5־יאריקער פלאן וועט פארענדיקט ווערן.

נייער סאָוועטישער אמבאסאדאר אין דייטשלאנד איז א איד

בערלין, דעצ. 9 (איטא). — לעא כינטשטוק, דער נייער סאָוועטישער אמבאסאדאר קיין דייטשלאנד, איז געכטן אנגעקומען קיין בערלין, און ער האט גלייך אריבערגענומען זיינע פליכטן.

כינטשוק איז א איד, און זיין טאטע איז געווען א פרומער ארטאָדאָקסישער איד. ער איז געבארן געווארן אין פאלטאווע אין יאר 1868.

נעזעלשאפטלאכער קאלענדאר

דינסטאג, דעצעמבער 9

אלגעמיינע פראזאס. יונגס קרייז פאר ארב. א״ר, 8.30 אוו., אין פאלקס שול.

יונגע פרויען סיסטערהוד פארזאמלונג, 8.30 אוונט, אין י. מ. ה. א.

פוע״צ פרויען פראזאס, 8 אוו. אין פאלקס שול דר. הענעל איבער הארץ קראנקהייט

מיטוואָך, דעצ. 10

פארזאמ. פון בנות־שלום, 8 נ. מ., אין שטיימאן האל.

אלג. פארזאמ. און שוועסטער־אוונט פון ליידיס אקז. פון מושב זקנים, 7.30 נ. מ., אין מושב זקנים.

דר. וויקטאר: "פעריאדישע געזונט אונטערזוכונגען" ביי פארזאמ. פון מוטער־פאראיין פון פרץ־שול, 8.30 אוו., אין שול

אויפנאמע ביי מרס. הארט־נרין, 82 סט; קראס סט., פאר פרויען וואס האבן מיט־געארבעט פאר איר דעריוולונג, 3 ביז 6.

פארזאמ. פון ווינניפעג הדסה, 7.30 נ.מ. אין ציון זאל.

פרייטאָג, דעצ. 12

בארוכאוו 13 יאריגע פייערונג, 8.30 אוו., אין פרץ זאל. רעדנער: מענאכאוו סקי און ראפאפארט. אויפן. לינקע פוע״צ

י. ראבינאוויטש: א. צייטלינס "ברעגער". 9 אוונט, אין פאלקס שול. אויפזיכט הנוער העובד.

שבת, דעצעמבער 13

טיי פאר פאנד צו רעטן יונגנאמן פון דעפארטאציע ביי מרס. אלטשינאווסקי, 566 סקלירק עווע, 8 אוונט.

זונטאָג, דעצעמבער 14

יעראלכער "גראסערי שאווער" פון מר שב זקנים, אין מושב זקנים.

מוזיקאליש־ליטעראַרישער אוונט פון קינדער פון א. ה. פ. מ. שול, 8.30 אוו., אין פר. טעמפל. אויפן. מוטער פאראיין.

חנוכה אוונט פון פאוואלאטשער 6.30 נ. מ., אין ת״ת זאל.

טיי פאר ת״ת באזאר ביי מרס. זלאָבינסקי, 401 בארואס עווע. 3 ביז 11 נ. מ.

17־יאריקער יובילײ פון בעסאראביער פרי לאאן, 6 נ. מ., אין ת״ת זאל.

2טער יובילײ פון בני יעקב, 6.30 נ. מ., אין נייער ת״ת.

שפאציר און חגיגה׳לע ביי הנוער העובד 3 נ.מ., פונקט, פון פאלקס שול.

מאָנטאָג, דעצ. 15

טעאטער אונטערנעמונג פון הדסה קאנסיל אין וואקער טעאטער, 8 אוונט.

חנוכה אוונט פון אינדעפ. פרי לאאן. מוזיק, פּראגראם. 7.30 נ.מ., אין פרץ־זאל.

דינסטאָג, דעצ. 16

חנוכה אוונט פון פראפעסקער מענער אוו פרויען. מוזיק, פּראגראם. 7.30 אוו., אין פרץ־זאל.

פרייטאָג, דעצ. 19

דראמאטיש־מוזיקאלישער קונסט־אוונט אין פלעיהאוז טעאטער, אויפזיכט מוטער־פאראיין פון פרץ־שול.

שבת, דעצעמבער 20

חנוכה מאסקאראד באל אין גרויסן ת״ת זאל, 9 אוו., ווערטפולע פרײז אויפזיכט הנוער העובד.

זונטאָג, דעצעמבער 21

טיי פון פוע״צ פרויען קלוב ביי מרס. האלפערין, 381 דאפערין, עווע, 2.30 ביז שפּעט פאר״ן ארץ־ישראל באואר.

חנוכה פארטיע פאר קינדער פון בית יתומים. אויפזיכט ליידים סאסייטי, 4 נ. מ. קאנצערט אין אוונט.

א קעניג אין אוועראלס

הערמאן טרעל, קאנאדער פארמער, פון׳ם פרייווער נעגנט, וועלכער האט לעצטע וואָך צום צווייטן מאל געווארנען די ווייץ טשעמפּיאנשיפּ פון דער וועלט, אויף דער אינטערנאציאנאלער אויסשטעלונג אין שיקאגאָ. צום ערשטן מאָ להאט ער געוואונען די קרוין אין 1928.

—(::)—

וואשינגטאן, ד. ק. דעצ. 9 (איטא).— 2.863 אידישע אימיגראנטן זיינען אריינגעלאזן געווארן אין די פאראייניקטע שטאטן פון יולי 1 ביז אָקט. 31 דאס יאר.

—(::)—

באשטימט אגענט פון סי. ען. אר. עקספּרעס קאמפּאני

ש. עלקין, פון נעשאנאל בוק סטאר, סעלקירק עווע, בעט אונז צו מעלדן אז ער איז באשטימט געווארן אגענט פון דער סענעדיען נעשאנאל רייזלוויי עקספּרעס קאמ., און איז באפולמעכטיקט אריוסצוגעבן מאני אדרעדס איבער גאנץ קאנאדע. פאראייניקטע שטאטן און אלע טיילן פון דער וועלט.

צעירי ציון באשליסן צו שטיצן ווייצמאנען

(ספּעץ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך "איטא")

קליוולאנד, דעצ. 9 (איטא). — די צעירי־ציון קאנווענשאן וואס ווערט דאָ אפגעהאלטן האט אנגענומען א רעזולוציע צו שטיצן ווייצמאנען ביים קומענדיקן ציוניסטישן קאנגרעס און צו קעמפן פאר זיין פאליטיק אין די וואלן צום קאנגרעס.

א רעזולוציע איז אויך אנגענומען געווארן צו גרינדן חלוצים פארמס אין אמעריקע צו צוגרייטן יונגע פאר ארבעט אין ארץ־ישראל.

עס איז אויך באשלאסן געווארן אנצונעמען מיטלען צו קאָרדינירן די ארבעט צווישן אלע ציוניסטישע יונגע ארגאניזאציעס, באזונדערס פון די צעירי־ציון און פועלי־ציון.

דער ווייסער פאפּיר איז פארדאמט געווארן אין אן אנדער רעזולוציע.

—(::)—

ראדיקאל גערופן צו פארטירן פראנצויזישע רעגירונג

פאריז, דעצ. 9. — נאכדעם ווי לואי באארטו האט ניט געפונען פאר מעגלעך צו פארטירן א נייעם קאבינעט אויפ׳ן ארט פון מאדריאס רעגירונג וואס האט רעזיגנירט, האט פרעזידענט דומערג, איינגעלאדן סענאטאר פיער לאוואל, א ראדיקאל־סאָציאליסט, וועלכער פּרוּוווט איצט צוזאמענשטעלן א רעגירונג.

אין לאוואלס מיניסטערן ליסט נייען אריין די נעמען פון בריאן, און אפשר אויך פון פּואנקארע און מאדריא. סענאטאר לאוואל איז געווען ארבעטס מיניסטער אין קאבינעט.

אנב - אורחא

פון מארק

שמועסן איבער טאָג־נייעסן

וואו איז א גרעניץ צו אונזער סיפּאמיע מיט ארבעטער? — פון וואנען דער קריטישער מצב פון אידישן טעאטער. — קוינס זיך פאר די יוניאנס צו לאזן דעם טעאטער אונטערגיין? — די נייע איינשפּיין רעזולוציע. — אן איינפאכער ווייג פון א נים־איינפאכן סענשן.

ווי פּראגרעסיווע מענשן, איז עס אונזער אויפגאבע צו סימפּאטיזירן מיט ארבעטער אין זייער קאמף פאר בעסערע באדינגונגען.

קיין צווייפל איז פאר ארבעטער ניטא. זיי פּראָדוצירן די רייכטימער, און זיי האבן א רעכט אויף אלץ וואס זיי פּראָדוצירן.

ס׳איז אבער ניט אלעמאל אזוי איינפאך צו לייכט צו גיין איבער דער דאזיקער גלייכער ליניע. עס זיינען דאָ פאלן, וואו מיר זיינען גאר ניט זיכער מיט וועמען מיר זאלן סימפּאטיזירן, צי מיט די אונטערגעמער, צי מיט די ארבעטער.

אזא פאל איז דער איצטיקער סכסוך צווישן די אידישע טעאטער אונטערנעמער און די טעאטער יוניאנס אין ניו־יארק, וואס האט געפירט צו דעם, אז אלע ניין אידישע טעאטערס אין ניו־יארק זיינען געשלאסן געווארן.

* * *

דער פאקט איז, אז ניט געקוקט אויף די שווערע צייטן און אויף די שטענדיקע קלאגענישן אויס׳ן קריזיס אין אידישן טעאטער, ווערן די ניו־יארקער אידישע טעאטער איצט בעסער באזוכט און זיי נעמען אריין א סך מער געלט ווי מיט יאָרן צוריק.

דאס איז אבער דערגרייכט געווארן פאר א הויכן פרייז. די אידישע טעאטערס האבן געמוזט קאנקורירן מיט בראָדוויי אין רייכער אויסשטאטונג און אין יאָנגניש נאך נעמען, וואס פאדערן זייער גרויסע נעהאלטן.

זיי האבן אויך געמוזט פארבינדן זיך מיט הויך ספּעציאליזירטע ארבעטער הענט אויף דער בינע, און אזוי ווי די אידישע טעאטערס ווערן באזוכט אממייסטן פון אירן מיט ארבעטער סימפּאטיעס אדער ארבעטער נופּא, האבן זיי בטילא אנער קענען זייערע יוניאנס און נאכגעגעבן אלע זייערע פאדערונגען, — אזוי אז ווען מען האט געדארפט, למשל, איינמאל ארויסשטעלן איין טיטל אויף א בינע פון א אידישן טעאטער, האט דאס קיינער ניט געטארט טאן, אויסער דער יוניאן, און דאס האט געדארפט קאסטן וואסערע דרייטיק דאלאר . . .

אט די דאזיקע אויסנאבן האבן עס דערפירט דעם אידישן טעאטער צו זיין מצב פון מאטעריעלן אונטערגאנג.

* * *

דער איצטיקער קריזיס האט די לאנגע נאטירלאך פארשארפט.

און די אונטערנעמער זיינען געקומען דערפאר צו די יוניאנס מיט׳ן פארשלאג: הלעפט אונז אויס, אדער מיר אלע צוזאמען מען זיינען אונטער.

די אקטיאָרן אין איינגעשטימט צו פארקלענערן זייערע געהאלטן, צו הלעפן רעטן דאס אידישע טעאטער.

די מוזיקאנטן און די בינע־הענט ווילן אבער ניט מאכן קיין הנחות, און די טעאטערס האבן זיך פארמאכט.

לילא, פארשטיי איך, אז אט די יוניאנס זיינען ניט מחוייב סריבה צו זיין זייערע פּראפעסיאנעלע אינטערעסן פאר דער עקזיסטענץ פונ׳ם אידישן טעאטער.

אבער וואס מאקע וועגן זייערע איינגענע פּראפעסיאנעלע אינטערעסן?

דאס אידישע טעאטער מאכט זיך ניט אז עס גונס׳ט. עס נייט מאקע באאמט אונטער. אונטער דער לאסט פון זיינע ריזיקע אויסגאבן. און וואס וועט ראן זיין מיט די אידישע טעאטער יוניאנס? אר׳ מעצער ווארט ערגעץ אויף "מוויקאנטן, בינע־הענט און אפילו אידישע אקטיאָרן?

* * *

איר האט מסתמא געליינט די סקאנדאליעזע פּאסיקונג מיט איינשטיינען אויפ׳ן שיף אויף זיין וועג קיין אמעריקע. וואס ער האט געוועצט זיך צום טיש ביים "דינער" אין עס־צימער פון ערשטן קלאס אין זיין געקעסטלטע ברוינע אנצוגן, א״ל״א איינשטיין, וואס אין אויף א וויכטיקע דעווארטונג . . .

* * *

און אז מיר ריידן שוין וועגן איינשטיין, — זאלט איר ניט מיינען, אז ער פליט נאר תמיד אין די אומענדלאכע רוים מען רייסנדיק אויף זיינע רעלאטיוויטעט און פעלד טעאריעס.

אט איז אן אינטערעסאנטער זייער ערדיקער ווייץ זיינער, מאקע אויפ׳ן שיף: אז דער קעלנער האט אים דערלאנגט אויף א טעלער א קליין שטיקעלע פיש, האט ער אים, אנשטאט "א דאנק", געזאגט "צום ווידערזעען".

אויף דעם קעלנער, וואס איז געווען קאנטיק א שאטלענדער, דערציילט זיך, איז דער ווייץ פארלאָרן געגאנגען, און ער האט אנגעהויבן לאכן ערשט דאן, וועגן מען האט אים א קיצל געטאן.

אבער פאר אונז דארף מען דאך דעם ווייץ ניט דערקלערן.

פאר אונז מאכט עס קלערער די איינפאכע מעגלעכקייט פון דעם זשענגי פון היינטיקן דור, און עס מאכט אים נעענטער און היימלאכער פאר אונז, וואס פילן זיך אומהיימלאך אין פנים פון זיין זשעניאליטעט.

קריטישע לאגע פון תלמוד תורה גע־שילדערט ביי נעכטיקער קאנפערענץ

הוכות דערגרייכן 46 טויזנט דאָלאר, מיט לויפנדיקן דעפיציט פון $1,200 א חודש. — דירעקטאריום רעזיגנירט. — צייטוויליקער קאָמיטעט פון פופצן באשטימט

ארום פיר הונדערט מענשן, פארטרעטער פון פארשיידענע שולן, ארגאניזאציעס, סאסייטיס און יחידים, זיינען נעכטן אוונט אנוועזנד געווען ביי דער תלמוד־תורה קאנפערענץ, אין ת״ת זאל, וואס איז פארגעלט געווארן מיט׳ן צווקע צו באראכטן פלעגער ווי אזוי ווייטער אנצוגיין מיט דער ת״ת און רעכן זי פון אונטערגאנג.

די פינאנציעלע לאגע פון דער ת״ת איז זייער א טרויעריקע, זי מאכט איצט דורך דעם שארפסטן קריזיס זינט איר עקזיסטענץ, לויט דעם אפיציעלן חשבון פון דעם פינאנץ סעקרעטאר געפינט זיך איצט די ת״ת אין א דעפיציט פון איבער זעקס־אונדערציג טויזנט דאָלאר.

די שולדן פון דער ת״ת ביי היינטיקן טאג זיינען: א מארטגעדזש אויף דער נייער ת״ת, $15,000; שטייערן (טעקסעס) $5,000; פּראצענט, $4,800; שכירות צו די לערער פאר דריי מאנאטן, $5,000; פארשידענע חובות, $3,000; באנק הלוואות, $14,000.

אין ת״ת לערנען 650 קינדער. א העלפט פון זיי לערנען זיך פריי. די מאנאטלאכע הוצאות זיינען $2,000. די מאנאטלאכע הכנסות זיינען: פון שכר לימוד, $600 און הכנסות פון רענט און צופעליקע ביי־שטייערונגען, $200. אזוי אז דו ת״ת האט יערן מאנאט א דעפיציט פון $1,200.

ווי מר. סורעס האט דערקלערט, וואלט דער איינציקער אויסוועג פון דער קריטישער לאגע געווען — א פעסטער ווערטער, וואס זאל שטיצן די תלמוד־תורה פון דער בשר־כשר הכנסה. די דאזיקע באפערענג זאל פארוואנדלט ווערן אין א בשר כשר סכסור. דער עולם האט פון איין זייט פּראָטעסטירט קעגן דעם איצטיקן ווערטער, בעת, פון דער צווייטער זייט, איז דער "שטאט־קאמיטעט" פונקט אזוי שארף קריטיקירט געווארן פון אנדערע.

דער גאנצער ת״ת דירעקטאָראט האט אנגעגעבן א רעזיגנאציע באלד ביי דער דערעפענונג זייער אורטייל, לויט דער צייטונג.

דעם 26טן נאוו. האט די "דיילי מייל" דערציילט וועגן דעם אעפס פון די קורערן, וואס איז אפגעלייקנט געווארן פון דער סאָוועטישער אמבאסאדע.

די "דיילי מייל" דערציילט, אז ה׳ סאקקאטונער פּאָליציסט איז דער צווייטער מוטער פּאָליציסט אין די לעצטע עטלאכע וואכן געשאסן צו ווערן פון א באנדיט. ער ליגט איצט אין שפּיטאל, אבער ער איז אויסער געפאר.

ברעטוועס האט געענטפערט אויפ׳ן רוף פון א נאכט־וועכטער אין א הינטערשטער, וועלכער האט באמערקט א גנב ארומגיין איבער׳ן דאך. דער פּאָליציסט האט געשאסן אויפ׳ן גנב, און יענער האט געענטפערט צוריק מיט א שרייסעריי. דער פּאָליציסט איז פארוואונדעט געווארן, אבער דער גנב האט זיך אויסגעגעבן אין דער ריכטונג פון דער שטאט. אין אן אנדער ווערטער, ווען דער גנב איז געווען אין דער הויז, האט ער אויסגעגעבן אין דער ריכטונג פון דער שטאט, אין אן אנדער ווערטער, ווען דער גנב איז געווען אין דער הויז, האט ער אויסגעגעבן אין דער ריכטונג פון דער שטאט.

הארווי מילס ארויסגעלאָזן און ווידער ארעסטירט

וואנקאווער, ב. ק., דעצ. 9. — הארווי מילס, פון סאלאוויי מילס, אנגעקלאגט אין קאנספּיראציע צו באשווינדלען, איז אין הינג געריכט נאך א פארהער ארויסגעלאָזן געווארן אויף 35 טויזנט דאָלאר ערבות.

באלד ווי מר. מילס איז ארויסגעלאָזן געווארן, איז ער ווידער ארעסטירט פון וואנקאווער פון אינספּעקטאר סטרינדזשער, פון אנטערייער פּאָליציי, ווייל ער הערט אנגעקלאגט אין אנטעריא אויף ענלאכע קלאגעס

—(::)—

וואנקאווער, בי. סי., דעצ. 9. — הארווי מילס, סטאק בראָקער, וועלכער איז שבת באפרייט געווארן פון דער טורמע אין לעטבריידזש, וואו ער איז געזעסן א מאנאט צייט, איז נעכטן אינדערפרי בעראכט געווארן אחער אונטער א וואך פון אנטעריא און בריטיש קאלומביא פּאָליציי.

הארווי מילס, וועט דאָ אנגעקלאגט ווערן אין קאנספּיראציע אין פארבינדונג מיט אפּציוויטען אין דער פּראָווינץ, פון דער סטאק בראָקערעדזש פירמע פון סאָלאוויי און מילס.

נייער באריכט אז סאקאלניקאוו ווערט גע׳משפּט פאר ארעסט פון דריי סאָוועטישע קוריערן

קאלניקאוו האט זיך פאר די ריכטער פאר־ענטפערט, אז די קוריערן זיינען ארעס־טירט געווארן על־פי טעות, ווייל די פאָ־פירן זייערע זיינען ניט געווען אין אר־דענונג. ער זאל אויף האבן דערקלערט, אז ער קאן ניט אויספאלגן באפעלן צוריק צו קערן זיך קיין מאסקווע, סיידן זיי קומען דירעקט פונ׳ם אויסלענדישן קאמיסאריאט. ער זאל אויך האבן אָפּגעזאָגט זיך פון זיין "רעכטן אָפּנויג" און דערקלערט זיין לאיאליטעט צו סטאלינען.

—(::)—

שריפה צעשעדיקט אלבערטער שטעטל

קאלגארי, אלטא., דעצ. 8. — צוויי גע־ביידעס און טויזנט פוס געהילץ זיינען היינט פארברענט געווארן אין קראספילד, 30 מייל צפון פון קאלגארי. דער שאדן באטרעפט ארום $30,000. די שריפה האט זיך אָנגעפאנגען ארום איינס אזייגער פארטאג.

300 איינוואוינער פון דעם קליינעם שטעטל האבן זיך אויפגעכאפּט פון זייער שלאף און זיי האבן געהאלפן דער פרייוויליקער פייער ברינגארע צו לעשן די שריפה.

—(::)—

קובא פלאנעוועט אויך אימי־גראציע גזרות

האוואנא, קובא, דעצ. 9 (איטא). — אימיגראציע באשרייענקונגען, לויט׳ן מוס־טער פון די פאראייניקטע שטאטן, ווערן איצט געפלאנט פונ׳ם קובאנישן רעפּרע־זענטאנטן הויז. עס איז נאך אבער א צווייפל, אויב דער סענאט וועט גוטהייסן אזעלכע באשרייענקונגען.

מאסקאטונער פּאָליציסט פארוואונ־דעט אין שלאכט מיט באנדיט

סאסקאטון, סאסק., דעצ. 8. — לארן ברעטוועס איז דער צווייטער סאסקאטונער פּאָליציסט אין די לעצטע עטלאכע וואכן געשאסן צו ווערן פון א באנדיט. ער ליגט איצט אין שפּיטאל, אבער ער איז אויסער געפאר.

ברעטוועס האט געענטפערט אויפ׳ן רוף פון א נאכט־וועכטער אין א הינטערשטער, וועלכער האט באמערקט א גנב ארומגיין איבער׳ן דאך. דער פּאָליציסט האט געשאסן אויפ׳ן גנב, און יענער האט געענטפערט צוריק מיט א שרייסעריי. דער פּאָליציסט איז פארוואונדעט געווארן, אבער דער גנב האט זיך אויסגעגעבן אין דער ריכטונג פון דער שטאט.

רומענישע אידן אין פאניק צוליב נייע אנטיסעמיטישע העצעס

בוקארעסט, דעצ. 9 (איטא). — א נייע כוואליע פון אנטיסעמיטישע העצעס פאר־שפּרייט זיך איבער גאנץ רומעניע, ווי א רעזולטאט פון דער פייערונג פונ׳ם יאר־טאג פון דער גרינדונג פון דער סטודענ־טישער נאציאנאלער באוועגונג לעצטן פּראפאגאנדע ווארפט אריף א טויט־שרעק אויף די רומענישע אידן.

פלאקאטן און פלוג־בלעטלאך ווערן פארשפּרייט אויפ׳ן לאנד, און וועלכע די באפעלקערונג ווערט געהעצט קעגן די אידן. ספּעציעלע ליטעראטור פון ערגסטן אנטיסעמיטישן סארט ווערט פארשפּרייט צווישן די גלחים און סטודענטן, אויפ־פאדערנדיק זיי צו צושטיין צו דער אנטי־סעמיטישער באוועגונג און צו טראגן אויף זייערע קליידער דעם "אנטיסעמיטישן צייכן, די סוואסטיקא (האקן־קרייץ).

א באזונדערס פינסטערע אנטיסעמיטי־שע פּראפאגאנדע ווערט אנגעפירט אין די אידישע קווארטאלן אין בוקארעסט, וואו די פּאָליציי האט דערוויל ניט אנגענומען קיין שום מיטלען, ניט געקוקט אויף די אפענע אנטיסעמיטישע העצעס.

פארמערס פון מאניטאָבא באנוצן געלעגנהייט צו באהייצן זייע־ע הייזער

די פארמערס פון מאניטאָבא האבן אה וואס האט אמאל געמיינט גוט דערפונדן א נייעם סארט באהייצונג פאר געלט פאר די פריידי פארמערס, און זייערע היימען. מען קאן פון דעם מאכן אויף גוטע שפּייזן. אמאל איז די דאָ־ציקע "באהייצונג" געווען א צו גרויסע לוקסוס, נאר בלויז אין היינטיקע שווערע צייטן קאן מען זיך אזא זאך פארגע־נען, ווייל זיי האבן פאר דעם קיין אנדער מיטל ניט ווי נאר צו פארברענען דאס.

"נערשטן", אז דער נאמען פון דעם נייעם סארט קוילן — די גאָלדענע תבר־מערס אין דרום מאניטאָבא באהייצן זיי־ערע היימען מיט נערשטן. א בושל פון דעם מין תבואה איז געגנוג צו באהייצן א סך מער ווי א פארם.

פארטזרם פון מאניטאָבא באנוצן

פאראורטיילטע סאָוועטישע געלערנ־טע באגנאדיקט; אויסלענדישע פרע־סע באטראכט פּראָצעס ווי א פארס

מאסקווע, דעצ. 8. — די פינף פאר־אורטיילטע צום טויט פּראָפעסאָרן און אינזשענערן זיינען פון דער צענטראלער עקזעקוטיווע פון דער סאָוועט רעגירונג באגנאדיקט געווארן. און זייערע טויט־אורטיילן זיינען פארבלטן געווארן אויף צען יאר טורמע. — "ווייל דער פּראָלע־טאריאט וויל זיך ניט נוקם זיין אן גע־פאלענע שונאים וואס קאנען מער קיין שאדן ניט טאן", ווי עס איז דערקלערט געווארן. דער אורטייל פון די אנדערע דריי איז פארבלטן געווארן אויף 5 יאר טורמע, אנשטאט 10 יאר.

פאריז, דעצ. 9. — דער "פעטיט פּאָ־ריזיען" באצייכנט דעם מאסקווער פּראָצעס ווי א קאמעדיע, דורכגעפירט מיט גרויסע הוצאות, וואס האט קיינעם ניט איבער־צייגט, אויסער די וואס זיינען געווען אר־בערציגט אין פאראויס.

די "טאן" באהויפּטעט, אז דער פּראָ־צעס האט דערוויזן ווי ווייניק מען קאן דערווארטן ערלאכקייט אין קערעקטע אינ־טערנאציאנאלע באציאונגען פון די דיריעק־טארן פון קרעמל.

ניו־יארק, דעצ. 9. — ה. וו. ברוקס, אינזשענער און פריינט פון פּראָפ. ראזזין וועלכער איז געווען מיט ראזזינען אין אייראָפּע בעת יענער האט געזאָלט האבן פארהאנדלט וועגן אינטערווענציע, האט דאָ אויסגעדריקט זיין איבערצייגונג, אז ראזזין איז איינגעכאפּט אומשולדיק פון דער קלאגע. דער ווידרי, זאגט ער, איז אראָ־זשירט געווארן פון דער "אנפּו" צו פאר־שטארקן סטאלינס פּאזיציע. אז איז ניט מער ווי א פארס.

רומענישע אידן אין פאניק צוליב נייע אנטיסעמיטישע העצעס

אנטיסעמיטישן סארט ווערט פארשפּרייט צווישן די גלחים און סטודענטן, אויפ־פאדערנדיק זיי צו צושטיין צו דער אנטי־סעמיטישער באוועגונג און טראגן אויף זייערע קליידער דעם אנטיסעמיטישן צייכן, די סוואסטיקא (האקן־קרייץ).

א באזונדערס פינסטערע אנטיסעמיטי־שע פּראפאגאנדע ווערט אנגעפירט אין די אידישע קווארטאלן אין בוקארעסט, וואו די פּאָליציי האט דערוויל ניט אנגענומען קיין שום מיטלען, ניט געקוקט אויף די אפענע אנטיסעמיטישע העצעס.

נעוועלשאפטלאכער קאלענדאר

דינסטאָג, דעצעמבער 9

אלגעמיינע פראזאס. יונגס קרייז פאר ארב. א״ר, 8.30 אוו., אין פאלקס שול.

יונגע פרויען סיסטערהוד פארזאמלונג, 8.30 אוונט, אין י. מ. ה. א.

פוע״צ פרויען פראזאס, 8 אוו. אין פאלקס שול דר. הענעל איבער הארץ קראנקהייט

מיטוואָך, דעצ. 10

פארזאמ. פון בנות־שלום, 8 נ. מ., אין שטיימאן האל.

אלג. פארזאמ. און שוועסטער־אוונט פון ליידיס אקז. פון מושב זקנים, 7.30 נ. מ., אין מושב זקנים.

דר. וויקטאר: "פעריאדישע געזונט אונטערזוכונגען" ביי פארזאמ. פון מוטער־פאראיין פון פרץ־שול, 8.30 אוו., אין שול

אויפנאמע ביי מרס. הארט־נרין, 82 סט; קראס סט., פאר פרויען וואס האבן מיט־געארבעט פאר איר דעריוולונג, 3 ביז 6.

פארזאמ. פון ווינניפעג הדסה, 7.30 נ.מ. אין ציון זאל.

פרייטאָג, דעצ. 12

בארוכאוו 13 יאריגע פייערונג, 8.30 אוו., אין פרץ זאל. רעדנער: מענאכאוו סקי און ראפאפארט. אויפן. לינקע פוע״צ

י. ראבינאוויטש: א. צייטלינס "ברעגער". 9 אוונט, אין פאלקס שול. אויפזיכט הנוער העובד.

שבת, דעצעמבער 13

טיי פאר פאנד צו רעטן יונגנאמן פון דעפארטאציע ביי מרס. אלטשינאווסקי, 566 סקלירק עווע, 8 אוונט.

זונטאָג, דעצעמבער 14

יעראלכער "גראסערי שאווער" פון מר שב זקנים, אין מושב זקנים.

מוזיקאליש־ליטעראַרישער אוונט פון קינדער פון א. ה. פ. מ. שול, 8.30 אוו., אין פר. טעמפל. אויפן. מוטער פאראיין.

חנוכה אוונט פון פאוואלאטשער 6.30 נ. מ., אין ת״ת זאל.

טיי פאר ת״ת באזאר ביי מרס. זלאָבינסקי, 401 בארואס עווע. 3 ביז 11 נ. מ.

17־יאריקער יובילײ פון בעסאראביער פרי לאאן, 6 נ. מ., אין ת״ת זאל.

2טער יובילײ פון בני יעקב, 6.30 נ. מ., אין נייער ת״ת.

שפאציר און חגיגה׳לע ביי הנוער העובד 3 נ.מ., פונקט, פון פאלקס שול.

מאָנטאָג, דעצ. 15

טעאטער אונטערנעמונג פון הדסה קאנסיל אין וואקער טעאטער, 8 אוונט.

חנוכה אוונט פון אינדעפ. פרי לאאן. מוזיק, פּראגראם. 7.30 נ.מ., אין פרץ־זאל.

דינסטאָג, דעצ. 16

חנוכה אוונט פון פראפעסקער מענער אוו פרויען. מוזיק, פּראגראם. 7.30 אוו., אין פרץ־זאל.

פרייטאָג, דעצ. 19

דראמאטיש־מוזיקאלישער קונסט־אוונט אין פלעיהאוז טעאטער, אויפזיכט מוטער־פאראיין פון פרץ־שול.

שבת, דעצעמבער 20

חנוכה מאסקאראד באל אין גרויסן ת״ת זאל, 9 אוו., ווערטפולע פרײז אויפזיכט הנוער העובד.

זונטאָג, דעצעמבער 21

טיי פון פוע״צ פרויען קלוב ביי מרס. האלפערין, 381 דאפערין, עווע, 2.30 ביז שפּעט פאר״ן ארץ־ישראל באואר.

חנוכה פארטיע פאר קינדער פון בית יתומים. אויפזיכט ליידים סאסייטי, 4 נ. מ. קאנצערט אין אוונט.